

شعبان - سال سوم (بقره: ۲۵۵-۲۵۷ آیه الكرسي)

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ، لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ، لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ، مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ، يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ، وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ، وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا، وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ (۲۵۵) لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ، فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انْفِصَامَ لَهَا، وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (۲۵۶) اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ، وَالَّذِينَ كَفَرُوا أُولِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ، أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (۲۵۷)

خداوند یکتا که جز او هیچ معبودی نیست، زنده‌ی جاوید و قائم به ذات است، هیچ‌گاه خوابِ سُبک و سنگین او را فرا نمی‌گیرد، آنچه در آسمان‌ها و زمین است در سیطره‌ی مالکیت و فرمان‌روایی اوست، چه کسی است که جز به اجازت او در پیش‌گاهش شفاعت کند؟ خداوند آنچه پیش‌روی مردم می‌باشد [که مجموع حوادث و جریانات آینده است]، و آنچه پشت سر آنان است [که مجموع اتفاقات گذشته است] را می‌داند، و آنان به چیزی از علم او جز آنچه دانستنش را [برای آنان] بخواهد احاطه پیدا نمی‌کنند، کرسی [علم و حکومت و قدرت] او آسمان‌ها و زمین را فرا گرفته، و نگه‌داری آن‌ها بر او دشوار و خستگی‌آور نیست؛ او بلندمرتبه و بزرگ است «۲۵۵» در دین هیچ اجباری نیست، [بنابراین هرکسی باید با آزادی و اختیار و با به‌کارگیری عقل، دین را انتخاب کند؛ زیرا] راه هدایت از ضلالت [به وسیله‌ی وحی و پیامبر و امام معصوم] روشن و مشخص شده است، پس هرکه به طاغوت [و فرهنگش] کفر بورزد، و به خدا مؤمن گردد، مسلماً به محکم‌ترین دست‌گیره، که گسستنی برای آن نیست چنگ زده، و خداوند شنوا و داناست «۲۵۶» خداوند سرپرست و یار مؤمنان است، آنان را از تاریکی‌های جهل و شرک و فرهنگ‌های ضد اسلام [به سوی نور [که ایمان، عمل صالح، اخلاق حسنه و خیر دنیا و آخرت است] روانه می‌کند، و طاغیان [یعنی سران شرک و کفر و مکتب‌سازان ضد حق] سرپرستان کافرانند که آنان را از نور به سوی تاریکی‌ها حرکت می‌دهند، آنان اهل آتشند و یقیناً در آن جاودانه‌اند «۲۵۷»

از عبد الله بن ابی‌جعفور نقل شده که به امام صادق علیه السلام عرض کردم: با مردم (عامه) معاشرت دارم، و بسیار متعجب می‌شوم از کسانی که پیرو شما نیستند و از فلانی و فلانی (غاصبین ولایت اهل بیت علیهم السلام) پیروی می‌کنند، ولی (برخی از آنان) امانت‌دار و صادق و وفادار هستند، و مردمی که ولایت شما را پذیرفته‌اند، (برخی از آنان) دارای آن امانت‌داری و وفاداری و صداقت نیستند.

امام صادق علیه السلام نشستند و غضبناک به من روی کردند و فرمودند: هیچ دینی نیست برای کسی که با پذیرش ولایت امام ستم‌گری دین‌ورزی می‌کند؛ و هیچ سرزنش و عتابی نیست بر کسی که با ولایت امامی عادل از جانب خدا، دین‌ورزی می‌نماید.

گفتم: [آیا] آنان (عامه) دین‌دار نخواهند بود و هیچ ملامت و سرزنشی بر این‌ها (شیعیان) نیست؟ فرمودند: آری، آنان (عامه) دین‌دار نخواهند بود و هیچ ملامت و سرزنشی بر اینان (شیعیان) نیست. آیا نشنیده‌ای این سخن خداوند عزّ و جلّ را که می‌فرماید: «اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ»، یعنی آنان را با ولایت هر امام عادل که از جانب خدا آمده است از ظلمت‌های گناهان به نور توبه و آمرزش منتقل می‌کند، (و خداوند می‌فرماید: «وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ»، با این [عبارات] خواست بگویند که آنان بر نور اسلام بودند، پس هنگامی که امام ستم‌گری را که از جانب خدای عزّ و جلّ نیامده بود به رهبری برگزیدند، با پذیرفتن ولایت او، از نور اسلام خارج شدند و به ظلمات کفر رفتند؛ پس خداوند آتش را بر آنان به همراه کفار، واجب گردانید، و آنان اصحاب آتش هستند که در آن جاودان خواهند بود.^۱

در حدیثی عبدالله بن سنان از امام صادق علیه السلام راجع به این سخن خداوند «فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى» روایت می‌کند که حضرت فرمودند: همان ایمان به خداوند یکتای واحد است.^۲

در نقل دیگری ابن عباس روایت می‌کند که رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: هر کس که دوست دارد به ریسمان محکمی که پارگی ناپذیر است چنگ زند، پس به ولایت برادر و وصی من، علی بن ابی طالب علیهما السلام چنگ زند؛ چرا که هر کس که دوست‌دار او شد و ولایت او را برگزید، هلاک نمی‌شود؛ و هر کس که با او به دشمنی برخیزد، نجات نمی‌یابد.^۳

برخی از فضائل آیه الكرسي

امام صادق علیه السلام می‌فرمایند: هر کس که آیه الكرسي را در هنگام خواب بخواند، به اذن خدا هراسی از فلج شدن نخواهد داشت؛ و هر کس که آن را بعد از هر فریضه‌ای (نماز واجب) بخواند، هیچ موجود نیش‌داری به او آزار نخواهد رساند.^۴

۱. الکافی، کلینی، ج ۱، ص ۳۷۵-۳۷۶.

۲. الکافی، کلینی، ج ۲، ص ۱۴.

۳. معانی الأخبار، شیخ صدوق، ص ۳۶۸-۳۶۹.

۴. الکافی، کلینی، ج ۲، ص ۶۲۱.

امام باقر علیه السلام می‌فرمایند: هر کس که آیه‌الکرسی را یک بار بخواند، خداوند هزار بدی از بدی‌های دنیا و هزار بدی از بدی‌های آخرت را از او دور می‌سازد که کوچک‌ترین بدی دنیا، فقر و کوچک‌ترین بدی آخرت، عذاب قبر می‌باشد.^۱

راوی نقل می‌کند که امام صادق علیه السلام فرمودند: آیا شما را از آنچه که رسول خدا صلی الله علیه و آله می‌خواندند هنگامی که به بستر می‌رفتند، باخبر کنم؟
عرض کردم: آری.

امام صادق علیه السلام فرمودند: (رسول خدا صلی الله علیه و آله) آیه‌الکرسی را می‌خواندند و می‌فرمودند: به نام خدا، به خدا ایمان آوردم، و به طاغوت کفر ورزیدم؛ پروردگارا! مرا در خواب و بیداری، حفظ فرما.^۲

۱. الأملی، شیخ صدوق، ص ۹۸.

۲. الکافی، کلینی، ج ۴، ص ۵۳۶.